

Van de redactie

De meeste producten uit de impulsprojecten zijn gereed en ook voor uw school te verkrijgen. In de vorige nummers van de Nieuwsbrief gaven we daarover gedetailleerde informatie.

In deze vierde Nieuwsbrief kunt u lezen hoe er vanuit het Ministerie over het project wordt gedacht. De heer Landman pleit voor een regionale samenwerking met bedrijven en ROC's. In deze samenwerking kunnen de ontwikkelde producten hun meerwaarde tonen. Voorts geeft Hans Scheres (voorzitter van ons Platform) zijn visie op de verdere ontwikkelingen in het VMBO. We denken met de overige bijdragen u weer een lezenswaardige Nieuwsbrief te kunnen aanbieden.

Op dit moment wordt nagedacht over het blijven uitbrengen van een Nieuwsbrief voor Bouwtechniek, ook nadat de impulsprojecten zijn afgesloten. Een besluit hierover zal in de komende maanden worden genomen. U hoort daarvan in ons voorlopig laatste nummer (nr. 5) dat we nog vóór de vakantie hopen uit te brengen.

Inhoud

- Van de redactie
- Impulsprojecten vanuit het perspectief van het ministerie
- Van de voorzitter.....
- Impulsief
- Behoeftte aan nascholing
- Goede ideeën geef ze door..
- Een stukje uit een schoolkrant van de Nijeborg uit Leek

Impulsprojecten vanuit het perspectief van het ministerie

Het is inmiddels 2 jaar geleden dat op het ministerie een eerste idee voor een Actieprogramma VMBO op de tekentafel lag. Geen groots 2 jarig plan, maar een stapsgewijs opgebouwd traject op het ritme van de extra (eenmalige) voorjaarsmiddelen (totaal ca. € 136 mln.) die in de jaren 2000 en 2001 beschikbaar kwamen.

De scholen hebben deze middelen kunnen inzetten voor de inrichting van de werkplekkenstructuur en naar eigen inzicht als aanvulling op de lumpsumbekostiging. Daarnaast hebben alle VMBO-scholen een rol in de uitvoering van één of meer van de landelijke en regionale impulsprojecten.

Halverwege het vorige jaar is dui-

delijk geworden dat de komende jaren nog een bedrag van € 136 mln. jaarlijks in het kader van de versterking van de beroepskolom beschikbaar komt, waarvan € 68 mln. het VMBO toekomt.

Regeren is vooruitzien, geholpen door ervaringen uit het verleden. Met dat in het achterhoofd heeft het Nederlands Economisch Instituut (NEI) eind vorig jaar de opdracht gekregen om na te gaan wat de opbrengsten en effecten zijn geweest van het Actieprogramma VMBO 2000/2001 en welke lessen daaruit zijn te trekken voor toekomstig beleid en de wijze waarop financiële middelen zo optimaal mogelijk kunnen worden ingezet.

Als u dit leest, is er in elk geval

een publieksversie van de onderzoeksresultaten verschenen en verspreid op de Nationale VMBO-dag van 22 april jl. Ik hoop van harte dat u er kennis van hebt kunnen nemen. De wijze waarop vernieuwingen in het VMBO moeten plaatsvinden, gaat u allen aan. En de discussie daarover gaan wij met u aan.

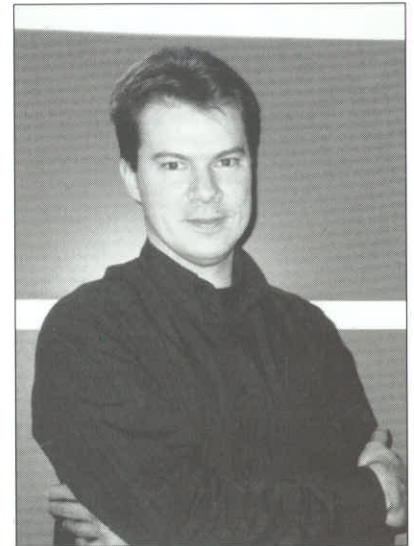
Als projectleider VMBO impuls stel ik mijzelf geregeld op de hoogte van de vele impulsinitiatieven. Zo zou ik vrij makkelijk een tiental - mij inmiddels bekende - goede voorbeelden kunnen noemen waarin het landelijk project Bouwtechniek uit de Steigers een prominente plaats inneemt. In april had ik weer een gesprek met de O&O-fondsen in de Bouw over

een tweede landelijke impuls waaraan zowel de fondsen als het ministerie hun financiële steentje zouden kunnen bijdragen.

Met mooie producten uit de landelijke projecten zijn we er nog niet. Koppeling van deze opbrengsten met de regionale projecten is cruciaal. In Bouwtechniek uit de Steigers is daarvoor een belangrijke randvoorwaarde vervuld: goed bezochte regionaal georganiseerde docentenbijeenkomsten. Scholen zullen in hun contacten

met de omgeving, gemeenten, bedrijfsleven e.d. deze verbeteringen en vernieuwingen van het VMBO-onderwijs aan de man moeten brengen. Dat is het visitekaartje waarmee de interesse kan worden gewekt bij onmisbare samenwerkingspartners. Dat het VMBO zich de komende jaren een steeds sterker regionaal bewustzijn zal aanmeten, staat voor mij als een huis.

Thomas Landman
Projectleider VMBO impuls van het ministerie van OC&W

Landelijke dag Bouwtechniek 2002 op 5 juni in het Openlucht- museum in Arnhem

Afsluitende toets Gemeenschappelijk Kerndeel (3de leerjaar)

In samenwerking met het CITO (Jelle Visser) heeft het Platform de afsluitende toets van het Gemeenschappelijk Kerndeel beschikbaar gekregen. Indien u er dit jaar gebruik van wilt maken om uw derde leerjaar (400 uur) met een toets af te sluiten dan kunt u dit via een e-mailtje aan uw regio-coördinator kenbaar maken. Vervolgens stuurt hij het ook via de e-mail aan u toe.

Van de voorzitter ...

Nu de formele termijn van de Impulsprojecten aan het eind van dit schooljaar afloopt, hebben we onlangs tijdens de derde rapportageronde in de Stuurgroep, de opbrengst van producten en diensten geëvalueerd. Deze Stuurgroepvergadering werd ook bijgewoond door een NEI (Ned. Economisch Inst.) medewerker die namens OC&W een audit uitvoert over de aanpak en resultaten van de diverse Impulsprojecten. Binnenkort is de rapportage beschikbaar en we houden u op de hoogte van de resultaten in een volgende nieuwsbrief. En wordt het veld ook nog geraadpleegd hoor ik u hardop denken

Jazeker, een uitgebreide enquête is in de maak en ik nodig u bij deze uit bij te dragen aan een respons van als het even kan dicht bij de 100%.

Gegeven de late start in het voor-

jaar van 2001 konden we vóór 1 mei bij OC&W kenbaar maken welke Impulsprojecten we willen doortrekken.

Na overleg binnen Platform en Stuurgroep hebben we gekozen voor:

- ontwikkeling Toetsenbank i.s.m. de overige Platforms VMBO
- deskundigheidsbevordering / scholing, gericht op het programma van het 4e leerjaar
- het Leerwerkhuys een aangepaste opzet voor werkplekkenstructuur BT

- inhoudelijke vernieuwing
Daarnaast kunnen we participeren in het z.g. 'Arrangement OC&W – Landelijke Organen Bouw Hout Cluster'.

We moeten hierbij denken aan thema's zoals leerwerktrajecten Basisberoepsgerichte Leerweg, onderhoud en exploitatie Toetsenbank, ICT-vaardigheden voor leerlingen en docenten, uitvoering leerwerkhuys en werkplekkenstructuur.

Zodra er een nadere inhoudelijke en organisatorische afstemming met de LOB's-BT en OC&W heeft plaatsgevonden, kan de finale besluitvorming plaatsvinden. Kortom een aantal richtinggevendende activiteiten zoals hierboven genoemd, gaan ook in de komende schooljaren gewoon verder. Immers, implementatie van het vernieuwde VMBO is een zaak van lange adem en de Impulsprojecten hebben vooral een aanjaagfunctie gehad.

De afronding van het schooljaar 2001/2002 staat alweer voor de deur en ook de laatste vbo examens oude stijl. Neem tijdig contact op met uw schoolleiding voor eventuele invoeringsfaciliteiten uit het VMBO-budget in het kader van het taakbeleid 2002/2003 dat binnenkort in elke VO-school in de steigers wordt gezet.

In het decentraal CAO-overleg

worden her en der interessante afspraken gemaakt over taak-differentiatie hetgeen o.a. inhoudt dat VMBO-docenten minder contacturen gaan geven dan docenten in havo/vwo; mijns inziens een erkenning van bestaande verschillen in taak-belasting. Er blijken in 'het veld' hardnekkige geruchten rond te gaan dat scholen bij invoering van de Leerwerktrajecten een financiële

bijdrage moeten leveren voor de begeleiding in de leerbedrijven. Dit is niet zo; in het convenant wordt hier met geen woord over gerept; e.e.a. is in de fiscaliteit met de branches door OC&W geregeld.

Met het oog op (arbo-) risico's in de leerbedrijven is het uit het oogpunt van aansprakelijkheid voor scholen verstandig geen leerwerkovereenkomsten maar

stageovereenkomsten te sluiten met bedrijven voor de 'leerwerktraject-leerlingen'; het convenant staat beide mogelijkheden toe.

Tenslotte nog een belangrijke datum:

- 5 juni; landelijke dag 2002 in het Openlucht Museum te Arnhem.

Hans Scheres,
Voorzitter Platform VMBO-BT

Impulsief

Mijn naam is Frans Erkens. Op 15 maart heb ik afscheid genomen van de inspectie van het onderwijs. Niet dat het zo bijzonder is want dagelijks stoppen mensen met werken en dagelijks beginnen mensen met werken en dat moet vooral zo blijven. Voor mij is het wel een beetje apart want aan de lezers van de nieuwsbrief 'Bouwtechniek uit de steigers' schrijf ik een laatste bericht.

In de dikke van Dale staat bij de betekenis van het woord 'impuls': eerste stoot die een beweging meedeelt en bij 'impulsief' aandrijvend, prikkelend, opwekkend. Tijdens de voor mij laatste bijeenkomst van het platform Bouwtechniek in Ede heb ik plechtig beloofd een klein artikel-tje te schrijven over mijn bevindingen van de afgelopen jaren. Het onderwijs in de afdeling bouwtechniek van het voorbereidend beroepsonderwijs, nu dan VMBO, is al jaren object van aanpassing en verandering. Je kan wel zeggen dat elk nieuw kabinet invloed uitoefent op de richting, lees; de vorm en de inhoud van het onderwijs. Voor het onderwijsgevend deel van ons volk betekent dit telkens weer de grenzen verleggen. Momenteel is door de impulsprojecten en de invoering van de leerwegen het bedrijfsleven en het vervolgonderwijs gereanimeerd. De beroepskolom is nieuw leven ingeblazen. Wat kunnen wij daarmee en wat doen wij daarmee? Ik zeg wel eens tijdens schoolbe-

zoeken als ik rondloop in de practicumlokalen; je moet de goede dingen doen en de goede dingen goed doen. Het gevolg is meestal een type discussie met uiteindelijk een slotconclusie waarmee kan worden geleefd. De belangrijkste elementen bestaan tijdens zo'n gesprek uit; hoe ga je om met de ordergeleidebon als didactische informatiedrager in de werkplekkenstructuur, de competenties als uitvloeisel van de preambule in de examenprogramma's en de administratieve last om leerlingen uit twee of drie leerwegen gedifferentieerd les te geven.

Wees nou eerlijk, je kan toch niet verwachten dat zonder onderbouwd plan deze operatie zich zomaar voltrekt.

Impulsief te werk gaan, in de betekenis van aandrijvend en opwekkend daar is niets mis mee. Dat wervende karakter moeten wij als professionals vooral behouden. Dat geeft ons werk een dimensie van attractief en eigentijds bezig zijn.

Maar wel, prioriteiten stellen en vooral met elkaar bouwen

aan de goede dingen.

In de praktijk zie ik mooie voorbeelden. Een leraar Nederlands die zich bezig houdt met de teksten van vaktheorie en het taalgebruik in de toetsen en de leraar wiskunde die de leerstof analyseert en de leerlingen op het juiste moment in het schooljaar vaardig maakt als ondersteuning aan de beroepsvoorbereidende lessen. Betrokkenheid en samenwerking in het belang van een goed competentiegericht onderwijsaanbod. Voorbeelden waaruit blijkt dat leraren elkaar nodig hebben en complementair zijn. Zo komt volgens mij een goed aanbod tot stand.

De huidige structuur in de afdeling bouwtechniek met het verbrede derde leerjaar biedt schitterende perspectieven. Ik zou dit ook wensen voor veel van de leerlingen in de onderbouw van het VMBO. Meer samenhang tussen vakken en vakgebieden. Gelukkig zien wij ontwikkelingen in de richting van kernteams. U merkt aan mij dat denkend over de naaste toekomst van het VMBO en kijkend naar alles wat weer in beweging is gebracht ik niet somber ben. Met een goed gevoel neem ik afscheid en wens ik jullie allen een impulsieve tijd toe.

Frans Erkens
Inspecteur vo

Goede ideeën geef ze door ...

Het Platform Bouwtechniek voert samen met KPC Groep een klein project uit dat erop gericht is informatie en goede ideeën bijeen te brengen en voor u als docenten beschikbaar te stellen. Het gaat om de verzameling en ordening van alle mogelijke relevante informatie die voor u direct van belang is om het vak Bouwtechniek goed te verzorgen. Deze informatie zal in eerste instantie via een CD-ROM worden gebundeld om in een later stadium via het internet aangeboden te worden. De uitvoering

van deze taak kan gezien worden als een nieuwe vorm van update van de u wel bekende mappen Bouwtechniek.

Daarnaast gaan het Platform en KPC Groep op zoek naar goede en praktische ideeën om het eigen onderwijs te verbeteren.

Het gaat hierbij om vaak kleinschalige initiatieven die het verdienen om aan andere collega's bekend gemaakt te worden. Hiervoor hebben we uw medewerking nodig. Heeft u zo'n inspirerend idee (het navolgend

artikel uit de schoolkrant van de Nijeborg uit Leek is er een voorbeeld van) dan komen wij om dat verder uit te werken, eventueel met foto's of video om het vervolgens op de CD-ROM te plaatsen. Ook deze casussen kunnen in een later stadium via het Internet aan u allen worden aangeboden.

Geef uw goede ideeën door aan Wim Verhoog (tel. 0182 - 343386) of Anton van der Burg (073 - 6247247), beiden van het Platform Bouwtechniek.

Behoeftte aan nascholing

Het afgelopen halfjaar zijn wederom docenten bouwtechniek geschoold in uiteenlopende onderwerpen van het VMBO-examenprogramma Bouwtechniek. De 'mini-enquête' die tijdens de regiobijeenkomsten gehouden is toonde aan dat verreweg de meeste scholen het gemeenschappelijk kerndeel al ingevoerd hebben en dat veel scholen al bezig zijn met het specifiek kerndeel. Een enkele school begint met het verrijkingdeel van het examenprogramma. Niettemin blijft er scholingsbehoefte bestaan. Daarom zullen we ook

in het komende jaar doorgaan met nascholing. U kunt dus voor de aanvang van het nieuwe schooljaar opnieuw informatie van het nascholingsaanbod verwachten.

Het consortium voor het nascholingsaanbod wil graag weten aan welke cursussen nog behoefte is, zodat we daarop beter kunnen inspelen. We horen graag uw mening: voor welke cursussen bestaat naar uw mening nog behoefte? In welke periode ziet u de cursussen graag gepland? Laat uw mening horen op email-

adres nascholingvmbo@svs.nl !!!

Het scholingsaanbod staat ook op internet: www.vmbo-loket.nl, kies onder "Sites i.s.m. VMBO-loket", "Platforms beroepsgericht". Hiermee verschijnt een overzicht van diverse specifieke platforms, kies hier het Platform Bouwtechniek. Op de site van het Platform Bouwtechniek vindt u de catalogus onder "producten".

Eveline Boerrigter
Werkgroep nascholing

Een stukje uit een schoolkrant van de Nijeborg uit Leek

Ik schrijf dit verhaal op een dinsdagavond in januari in de Nijeborg en hoor de drie musketiers timmeren, schilderen en metselen. Frans Jongsma, Vincent van Bijnen en Fop Veenstra zijn al twee maanden bezig één groot combilokaal te maken, waarbij:

- het schilderlokaal (links van de gang) wordt 'overgeheveld' naar het timmer- en metsellokaal
- een nieuw vaktheorie- en ICT-

lokaal wordt gecreëerd en geïntegreerd.

- nieuwe werkplekken worden gemaakt opdat alle modules van het uitgebreide nieuwe programma ingevuld kunnen worden.
- een totaal nieuw concept ontstaat, waarbij niet alleen WPS verwezenlijkt kan worden maar ook volstrekt individuele leerwegen daadwerkelijk invulling krijgen.

Want laat ik hier duidelijk stellen dat werkplekkenstructuur de rode pedagogisch/didactische draad is in de Nijeborg..... Maar iedere afdeling moet zijn eigen invulling en uitwerking kunnen bepalen. Voor de afdeling Bouwtechniek hebben we denk ik een volledig nieuw concept toegevoegd. Dit maakt het mogelijk dat, na een brede oriëntatie in klas 3 (èn timmeren, èn metselen èn schilde-

De drie musketiers timmeren, schilderen en metselen. Frans Jongma, Vincent van Bijnen en Fop Veenstra

ren), iedere leerling een eigen leerweg kan uitstippelen. Kiezen bijvoorbeeld twee leerlingen voor het afstuderen in de afdeling schilderen dan beschikken wij over de outillage, de apparatuur (o.a. nieuwe spuitcabine) en de methodische en didactische opzet om dit mogelijk te maken.

Ten aanzien van de formatie is een en ander mogelijk doordat in datzelfde grote combilokaal tegelijkertijd andere leerlingen timmeren of metselen. Daarbij mag de scholengemeenschap zich gelukkig prijzen met docenten die alle facetten beheersen. De werkplekken laten zien hoe breed deze afdeling is.

- Banktimmeren (verbindingen en montage)
- Meubel maken
- Machinale houtbewerking (er

is een compleet nieuw machinepark geïnstalleerd!)

- Stukadoren (wandafwerking)
- Betonwerk
- Metselen
- Bouwstellen
- Schilderen (inclusief decoratie)
- Acad-2000 (computertekenprogramma)
- Infrastructuur (riolering, bestrating)

Is verbouwen duur?

Ja natuurlijk; het kost een paar euro's maar we verdienen de komende jaren ook weer veel terug, want een groot aantal VMBO-scholen vervoert de leerlingen bijvoorbeeld een aantal dagen naar een ROC waar ze tegen behoorlijke betaling de modules schilderen volgen. Onze leerlingen krijgen in de Nijeborg alle modules aange-

boden. Na zeven jaar hebben we de verbouwing terugverdiend.

Gelezen:

Dan kan ik opeens jaloers zijn: ik wou dat ik om vier uur mijn gereedschapskist kon inpakken en lekker naar huis kon gaan. Je bestaan is zoveel overzichtelijker: je enige zorg is dat schrootjes plafond en of dat kozijn wel waterpas is. Daar kan ik soms stiekem naar terugverlangen.

*Oud-timmermansleerling
Loop van de Ende.*

VRAAG:

Mag een school die geen differentiatie metselen heeft een leerling examen laten doen in metselen?

Sinds 1999 zijn alle docenten met een smalle bevoegdheid breed bevoegd verklaard. Dit onder voorwaarde dat een docent alleen het gehele afdelingsprogramma mag verzorgen als in overleg met de leiding is vastgesteld dat hij voldoende bekwaam is om de andere onderdelen te geven. Een docent met een bevoegdheid schilderen mag ook timmeren en metselen aanbieden maar het moet wel aanne-

melijk zijn dat hij leerlingen kan opleiden voor het centraal examen. Scholen hebben een licentie voor het afdelingsvak bouwtechniek. Zij bepalen zelf welke differentiaties zij aanbieden binnen dit programma. Als een leerling graag een sectorwerkstuk in het metselen wil maken, maar de school biedt deze differentiatie niet aan, dan kan dat. Dit geldt ook voor leerlingen die zo'n differentiatie willen volgen.

We gaan er dan wel vanuit dat er voldoende deskundigheid op de school aanwezig is om een leerling naar behoren op het centraal examen voor te bereiden.

*T.W.M. van Gijlswijk,
Ministerie van OC&W*

Stelling:

Hoe succesvol mensen zijn wordt voornamelijk bepaald door hoe succesvol het team is waarin ze zitten.

*C.J. Tijsen,
Rijksuniversiteit Groningen*

Denktankbijeenkomst INFRA IN DE PRAKTIJK (SBW)

SBW organiseert op 24 mei a.s. een middag waar afgevaardigden van SPG's, docenten bouwtechniek, vertegenwoordigers ROC's en SBW informatie uitwisselen over hun activiteiten en wensen.

De resultaten van deze middag zullen dienen als basis voor een pakket van ondersteuning aan het voortgezet onderwijs (o.a. bouwtechniekdocenten), SPG's, ROC's en regionale ondersteu-

ning door Go Infra. Door regelmatige evaluatie en herhaling van "denktank-bijeenkomsten" beoogt SBW een goede afstemming tussen vragen uit het veld en een aanbod aan instrumenten.

U kunt zich aanmelden per email: ncaes@sbwinfra.nl of telefonisch: 0341 - 436807 24 mei 2002, 14.00 uur in het Infra Voorlichtingscentrum te Harderwijk.

CD ROM's voor het schilderonderwijs

Het Opleidingscentrum SVS heeft CD ROM's ontwikkeld voor het schilderonderwijs. Het betreft de CD ROM's 'Schuren in een digitale stad' en 'Glas Actief'. In de methodes die door Thieme Meulenhoff worden uitgegeven wordt verwezen naar de CD ROM's. Ze zijn dus opgenomen in de methode maar worden niet

bijgeleverd omdat de SVS ze gratis beschikbaar wil stellen. Op de subnetwerkbijeenkomsten van 10, 17 en 24 april zijn ze uitgereikt. Ook andere docenten die ze willen gebruiken kunnen ze opvragen bij het opleidingscentrum SVS (Postbus 76, 2740 AB Waddinxveen).

Colofon

De Nieuwsbrief 'Bouwtechniek uit de steigers' informeert docenten bouwtechniek over het landelijk impulsproject 'VMBO in bedrijf – bedrijven in het VMBO'. Het project werkt aan de versterking van de positie van het VMBO in relatie tot het bedrijfsleven en het secundair beroepsonderwijs (SBO).

De Nieuwsbrief verschijnt twee tot drie maal per jaar en wordt verzonden aan scholen met een afdeling Bouwtechniek ten behoeve van docenten, sectordirecteuren en coördinatoren. Tevens wordt de Nieuwsbrief gezonden aan de samenwerkingsverbanden en de ROC's. De redactieraad van de Nieuwsbrief bestaat uit A.J.J. van der Burg (KPC Groep), W.Everaard (regio-coördinator ZO) en W.Verhoog (landelijk coördinator bouwtechniek). Voor bijbestellingen kunt u contact opnemen met het Platform VMBO bouwtechniek (Postbus 76, 2740 AB Waddinxveen).

Redactieadres

KPC Groep, A.J.J. v.d. Burg
Postbus 482
5201 AL 's-Hertogenbosch
Telefoon: 073 - 6247 247
Fax: 073 - 6247 294
E-mail: a.vdburg@kpcgroep.nl